

Kurumsal Yönetim ve Denetim Kalitesi: Borsa İstanbul Şirketleri Üzerine Bir İnceleme

Öz

Mehmet AYGÜN¹
H. Cem SAYIN²

Bu çalışmanın temel amacı, kurumsal yönetim ile denetim kalitesi arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Borsa İstanbul (BİST)'e kayıtlı farklı sektörlerden 180 firmanın 2009-2013 yıllarına ait verilerinden yararlanılmıştır. Çalışmada denetim kalitesi göstergesi olarak denetim firması büyüklüğü kullanılmıştır. Kurumsal yönetim göstergeleri olarak ise üç değişken kullanılmıştır. Bunlar; bağımsız üye, ikilik ve kurumsal sahipliktir. Ampirik analizlerde, Lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda denetim kalitesi ile kurumsal yönetim göstergesi olarak kullanılan bağımsız üye ve kurumsal sahiplik arasında pozitif buna karşın ikilik ile negatif ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Denetim, denetim kalitesi, kurumsal yönetim*

Corporate Governance and Audit Quality: An Investigation on Borsa Istanbul Companies

Abstract

The main aim of this study is to examine the relationship between corporate governance and audit quality. To fulfil this aim, the data between 2009 and 2013 from 180 companies from different sectors which are listed in Borsa Istanbul (BİST) is used. The size of auditing company has come into consideration as the indicator of audit quality in this study. Three variables are used as the indicator of corporate governance. These are independent member, duality and institutional ownership. In empirical analyses, logistic regression analysis is used. As a result, a positive relationship between audit quality and independent member which is used as an indicator of corporate governance and institutional ownership has been found; on the other hand a negative relationship has been found with duality.

Keywords: *Audit, audit quality, corporate governance*

¹ Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

² Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi

1. GİRİŞ

İki binli yılların başında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) başta olmak üzere yaşanan şirket skandalları ve bunların bir sonucu olarak Arthur Andersen gibi kaliteli denetim hizmeti verdiği kabul edilen bir şirketin son bulması özellikle denetimde kalite tartışmalarına yol açmıştır (Durukan ve İkiz, 2007).

Denetim, iktisadi faaliyet ve olaylarla ilgili iddiaların önceden saptanmış ölçütlere uygunluk derecesini araştırmak ve sonuçları ilgi duyanlara bildirmek amacıyla tarafsızca kanıt toplayan ve bu kanıtları değerleyen sistematik bir süreçtir (Güredin, 1997). Denetimin amacı, firma yönetimleri tarafından hazırlanan finansal tabloların bağımsız bir şekilde bilgilerin doğruluk ve güvenilirlik düzeyi hakkında isabetli görüş bildirmek ve finansal raporlama kalitesini arttırmaktır (Boone ve diğerleri, 2010). Bu bağlamda denetimden geçmiş finansal tablolar, yatırımcıların güven düzeyini arttırmada en önemli mekanizmalardan biri olarak kabul edilir.

Denetim kalitesi ile denetim çalışmaları sonucunda oluşan görüşün doğruluğu ve güvenilirliği ifade edilmektedir (Oktay, 2013). Diğer bir ifade ile denetçi, bağımsız, güvenilir ve yeterli sayı ve kalitede denetim kanıtları ile desteklenmiş denetim raporu hazırladıklarında kaliteli bir hizmet vermiş olacaktırlar (Durukan ve İkiz, 2007). De Angelo (1981) kaliteli bir denetimin finansal tablolarda hata yapma olasılığını azaltabileceğini ve bu durumun ise yatırımcıların daha faydalı bilgilere ulaşmasını sağlayacağını belirtmektedir.

Şirket skandallarının arkasında yatan önemli nedenlerden birinin kötü yönetim olduğu görüşü, iyi kurumsal yönetim kavramının önemini öne çıkarmıştır. Uluslararası alanda bu konuya büyük önem verilmeye başlanmış ve yatırım kararlarında, finansal performans kadar önemli bulunan kurumsal yönetimin kalitesi gözetilir hale gelmiştir (SPK, 2011).

Kurumsal yönetim; bir taraftan kredi verenler, çalışanlar ve müşteriler gibi işletmenin finansal tablo kullanıcılarının yatırımlarını korurken, diğer taraftan ortak bir değer oluşturmak amacıyla, bir kurumu gözetleyen, yöneten ve kontrol eden mekanizmadır. Denetim konusu, kurumsal yönetim anla-

yışı içerisinde en önemli konulardan birisidir. Kurumsal yönetimin genel kabul görmüş ilkelerinin hayata geçirilebilmesi ve ilgililerin gözünde kurumsal itibar ve güvenin sağlanmasında denetim faaliyetlerinin rolü büyüktür. Gerek iç denetim gerekse bağımsız denetim faaliyetlerinin risk odaklı olarak gerçekleşmesi ile birlikte işletme içerisinde oluşabilecek hata, hile ve yolsuzluklar engellenebilecek ve bu yolla kurumda kurumsal yönetimin hesap verilebilirlik ve şeffaflık ilkeleri güçlendirilecektir (Cengiz, 2013).

Yukarıdaki teorik tartışmalardan hareketle bu çalışmanın amacı, kurumsal yönetim ve denetim kalitesi arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Çalışma beş bölüme ayrılmıştır. Girişi takiben ikinci bölümde ilgili literatür taranmıştır. Üçüncü bölümde araştırmanın tasarımı tanıtılmıştır. Dördüncü bölümde analiz sonuçları yer almaktadır. Son bölümde ise genel değerlendirme yapılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Kurumsal Yönetim ve Denetim Kalitesi

Kurumsal yönetim kavramını “şirket yönetiminin faaliyetlerinde şirket paylarına yatırım yapan yatırımcıların çıkarlarına uygun hareket etmesini sağlayan denetim, gözetim ve kontrol faaliyetlerinin bütünü” veya “bir işi hissedarların çıkarlarına en uygun biçimde yönetmek” şeklinde tanımlamak mümkündür (Akyıldız, 2014).

Kurumsal yönetim anlayışının temel unsurları olarak uluslararası alanda geçerli olan; adillik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verebilirlik olarak adlandırılan dört temel ilke belirlenmiştir. Adillik; şirket yönetiminin bütün hak sahiplerine eşit davranılmasını, Sorumluluk; şirket yönetiminin faaliyetlerinin mevzuata, esas sözleşmeye, şirket içi düzenlemelere, toplumsal ve etik değerlere uygunluğunu, Şeffaflık; ticari sır niteliğindeki bilgiler dışında şirket ile ilgili tüm bilgilerin zamanında, doğru, anlaşılabilir ve kolay erişilebilir bir şekilde kamuya duyurulmasını ve Hesap Verebilirlik ise yönetim kurulu üyelerinin pay sahiplerine karşı hesap verme zorunluluğunu ifade etmektedir (Pamukçu, 2011).

Konuya ilişkin önceki yapılan çalışmalarda (O’Sullivan, 2000; Salleh ve diğerleri, 2006, Yatim

ve diğerleri 2006, Abdullah ve diğerleri 2008, Soliman ve Elsalam, 2012; Karaibrahimoğlu, 2013; Hassan ve diğerleri, 2014; Gajevszky, 2014) kurumsal yönetim göstergesi olarak üç değişken kullanıldığı görülmektedir. Bunlar; yönetim kurulunda bağımsız üye varlığı/sayısı, ikilik (genel müdürün aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması) ve kurumsal sahiplik oranıdır. Bu çalışmada da söz konusu değişkenler kurumsal yönetim göstergesi olarak alınmıştır.

2.1.1. Bağımsız Üye ve Denetim Kalitesi

Yönetim kurulları, üst yönetimin faaliyetlerinin gözetlenmesi amacıyla dizayn edilmiş önemli bir iç kontrol mekanizmasıdır. Yönetim kurulları bir firmanın etkili bir biçimde çalışmasının tesisinde son derece önemli bir role sahiptir. Hissedarların çıkarlarının korunması noktasında birinci derece sorumluluğu olan yönetim kurulları, hissedarlar ve yöneticilerin çıkarlarının uyumlaştırılmasını sağlamak zorundadırlar (Yang ve diğerleri, 2009).

Yönetim kurulu önemli stratejik projeleri onaylamanın yanı sıra hissedarların belli başlı sorumluluklarını da temsil eden bir yönetim organıdır. Özellikle üst yönetimin izlenmesinde ve şirket denetiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle yönetim kurulu kurumsal yönetimin temel unsurudur ve hem yöneticiler ile hissedarlar arasındaki hem de çoğunluk ve azınlık hissedarlar arasındaki temsil çatışmalarını azaltmada bir iç mekanizma olarak kabul edilmektedir (Gonzales ve Garcia-Meca, 2014).

Tipik olarak yönetim kurulları içerideki ve dışarıdaki (bağımsız) üyelere oluşmaktadır. Bir firma yönetim kurulundaki bağımsız üyelerin varlığı, söz konusu firmada hissedar çıkarlarının iyi bir şekilde korunduğunun kanıtı olarak değerlendirilmektedir (Banderlipe, 2009). Fama ve Jensen (1983) bağımsız üyelerin gözetlemeyi daha etkin yapabilme noktasında teşviklere sahip olduğu ve bu üyelerin varlığının hissedar çıkarlarının daha iyi korunduğunun göstergesi olabileceğini savunmuşlardır.

Konuya ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde (O'Sullivan, 2000; Beasley ve Petroni, 2001; Saleh ve diğerleri, 2006; Abdullah ve diğerleri, 2008; Enofe ve diğerleri, 2013; Terzi ve diğerleri, 2014;

Kikhia, 2014) yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısı ile denetim kalitesi arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmiştir.

Bu çalışmada yönetim kurulundaki bağımsız üye varlığının/sayısının denetim faaliyetlerinin kalitesinin artmasına olanak vereceği düşünülerek aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir:

H1: Yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısı ile denetim kalitesi arasında pozitif bir ilişki vardır.

2.1.2. İkilik ve Denetim Kalitesi

Genel müdürün aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olmasının (İkilik) firma üzerindeki etkisi gerek uygulayıcılar ve gerekse akademik çevrede oldukça ilgi çeken ve üzerinde ampirik çok sayıda çalışmanın yapıldığı konulardan biridir. Konuya ilişkin tartışmalarda iki teori ön plana çıkmaktadır. Bunlar; Vekalet teorisi ve temsil teorisidir.

Vekalet teorisi, bir firmada ikiliğin varlığı halinde genel müdürün kontrolü ve gözetiminin daha zor olacağı bu durumun ise firmanın yüksek performans göstermesini engelleyebileceğini öne sürmektedir (Rechner ve Dalton, 1989). Buna karşın temsil teorisi, ikiliğin performansı arttıran bir uygulama olarak görmektedir. Temsil teorisine göre ikiliğin varlığı açık ve güçlü bir liderlik yapısını firmada tesis edecek ve bunun ise daha etkili ve hızlı karar alma süreçlerine yol açacağını öne sürmektedir (Donaldson ve Davis, 1991).

İkiliğin var olduğu firmalarda denetim kalitesinin düşük olması beklenebilir (O'Sullivan, 2000). Soliman ve Elsalam (2008) Mısır borsası üzerine yaptıkları ve 2007-2009 yıllarını kapsayan çalışmalarında ikilik ile denetim kalitesi arasında negatif bir ilişki bulmuşlardır. Benzer sonuçlar (Karaibrahimoğlu, 2013; Beisland ve diğerleri, 2013; Gajevszky, 2014) tarafından da elde edilmiştir.

Bu çalışmada ikilik, vekalet teorisi perspektifinde değerlendirilmiş ve ikiliğin varlığının denetim kalitesini azaltacağı düşünülmemekte ve aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir:

H2: İkilik ile denetim kalitesi arasında negatif bir ilişki vardır.

2.1.3. Kurumsal Sahiplik ve Denetim Kalitesi

Kurumsal sahiplik, bir firmanın sermayesi içinde kurumların payını ifade etmektedir. Vekalet teorisi, kurumsal sahipliği önemli bir yönetsel gözetim mekanizması olarak kabul etmektedir. Bireysel yatırımcılara göre, kurumsal yatırımcılar, firma yöneticilerini aktif bir biçimde gözetleyebilecek kaynaklara ve becerilere sahiptirler (Kane ve Velury, 2004; Mitra ve diğerleri, 2007).

Kurumsal sahiplik payının yüksek olması denetim sürecinin gözetlenmesinde önemli bir mekanizma olarak kabul edilmektedir. Kane ve Velury (2004) kurumsal sahiplik payının yüksek olması halinde firmaların daha yüksek kalitede denetim hizmeti aldıklarını ortaya koymuşlardır. Mitra ve diğerleri (2007) New York Borsasına kayıtlı 358 firma üzerine yaptıkları çalışmalarında kurumsal sahiplik ile denetim kalitesi arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde etmişlerdir. Benzer sonuçlar (Chan ve diğerleri, 2007; Abdullah ve diğerleri 2008; Adeyemi ve Fagbemi, 2010; Zureigat, 2011; Solliman ve Elsalam, 2012; Terzi ve diğerleri, 2014) tarafından da elde edilmiştir.

Yukarıdaki teorik ve ampirik çalışmalardan hareketle kurumsal sahiplik düzeyinin yüksek olmasının bir işletmenin kurumsal davranışlarına pozitif yönde etkisinin olacağı ve bununla denetim kalitesini arttıracacağı düşünülerek aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H3: Kurumsal sahiplik ve denetim kalitesi arasında pozitif bir ilişki vardır.

3. ARAŞTIRMA TASARIMI

Çalışmanın bu kısmında, örneklem, araştırma modeli ve değişkenlerin hesaplanmasına ilişkin prosedür açıklanmıştır.

3.1. Örneklem

Çalışmada BİST'e kayıtlı farklı sektörlerden 180 firma verisinden yararlanılmıştır. Varlık yapılarının farklı olması nedeniyle finans sektöründe yer alan firmalar kapsam dışı tutulmuştur. 2009-2013 yıllarını kapsayan çalışmada aşağıda tanımlamaları yapılan tüm değişkenlere ilişkin veriler Kamu-yı Aydınlatma Platformu'nun resmi web sayfasın-

dan sağlanmıştır.

3.2. Değişkenler

3.2.1 Bağımlı Değişken

Çalışmada bağımlı değişken olarak denetim kalitesi kullanılmıştır. Denetim kalitesi, oldukça geniş ve çok boyutlu bir kavramdır (Balsam ve diğerleri, 2003; Okolie ve Izedonmi, 2014). Knechell ve diğerleri (2013) denetim kalitesini çok tartışılan ancak üzerinde tam bir konsensüsün olmadığı bir kavram olarak ifade etmektedirler. Bu bağlamda literatürde denetim kalitesi, farklı göstergeler kullanılarak ölçülmektedir (Gana ve Lajmi, 2011). Yapılan bazı çalışmalarda (ör. O'Sullivan, 2000; Carcello ve diğerleri, 2002; Abbott ve diğerleri, 2003; Salleh ve diğerleri, 2006; Yatim ve diğerleri, 2006) denetim kalitesinin ölçümünde deneticilere ödenen ücretleri esas almışlardır. Francis (2004) büyük denetim firmalarının diğer denetim firmalarına göre yüksek bir ücret primi ile çalıştıklarını ve bunun ise finansal raporlama kalitesini etkilediğini ifade etmiştir. Diğer bazı çalışmalarda (ör. Broye ve Weill, 2008; Hope ve diğerleri, 2008) denetim kalitesi göstergesi olarak deneticinin saygınlığı kullanılmıştır. Bununla birlikte son dönemlerde yapılan çalışmalarda (Kane ve Velury, 2004; Abdullah ve diğerleri, 2008; Adeyemi ve Fagbemi, 2010; Zureigat, 2011; Soliman ve Elsalam, 2012; Beisland ve diğerleri, 2013; Karaibrahimoğlu, 2013; Fathi, 2013; Terzi ve diğerleri, 2014; Gajevszky, 2014) denetim kalitesi göstergesi olarak denetim firması büyüklüğü (4 Büyük Denetim Şirketi) kullanılmaktadır. Denetim kalitesi üzerine yapılan çalışmaları inceleyen Hay ve diğerleri (2006) denetim firması büyüklüğünün denetim kalitesinin ölçümünde, en iyi gösterge olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmada da denetim kalitesi göstergesi olarak denetim firması büyüklüğü esas alınmıştır. Kukla değişken olarak kullanılan denetim kalitesi, dört büyük denetim firmasının (KPMG, Ernst and Young, Deloitte, PwC) firmayı denetlemesi halinde 1, aksi halde 0 değerini almaktadır.

3.2.2 Bağımsız Değişkenler

Çalışmada kurumsal yönetim, bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Kurumsal yönetim göstergesi olarak kullanılan değişkenlerin seçiminde daha

önce yapılan çalışmalar esas alınmıştır. Söz konusu değişkenler aşağıda gösterildiği gibi hesaplanmıştır:

$BAĞIMSIZÜYE = \text{Yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısı}$

$İKİLİK = \text{Genel müdürün aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması halinde 1, aksi halde 0}$

$KURUMSALSAHİPLİK = \text{Toplam sermaye içerisinde kurumların payı}$

3.2.3 Kontrol Değişkenleri

Çalışmada ayrıca denetim kalitesi üzerinde etkisi olduğu düşünülen üç kontrol değişkeni kullanılmıştır. Bunlar; karlılık, kaldıraç ve büyüklüktür. Firmaların ilgili yıllardaki mali tablolarından elde edilen bu değişkenler aşağıda gösterildiği gibi hesaplanmıştır:

$KARLILIK = \text{Net Karit/ Toplam Varlıklarit}$

$KALDIRAÇ = (\text{Kısa Vadeli Borçlar}_{it} + \text{Uzun Vadeli Borçlar}_{it}) / \text{Toplam Varlıklar}_{it}$

$BÜYÜKLÜK = \text{Firma toplam varlıklarının doğal logaritması}$

3.3. Araştırma Modeli

Kurumsal yönetim ve denetim kalitesi arasındaki inceleyen bu çalışmada geliştirilen hipotezleri test etmek amacıyla Lojistik Regresyon¹ kullanılmış ve aşağıdaki model oluşturulmuştur:

$DENETİMKALİTESİ_{it} = \beta_0 + \beta_1 BAĞIMSIZÜYE_{it} + \beta_2 İKİLİK_{it} + \beta_3 KURUMSALSAHİPLİK_{it} + \beta_4 KARLILIK_{it} + \beta_5 KALDIRAÇ_{it} + \beta_6 BÜYÜKLÜK_{it} + \varepsilon_{it}$

4. ANALİZ SONUÇLARI

Tablo 1: Tanımlayıcı İstatistik

DEĞİŞKENLER	GÖZLEM	MİNİMUM	MAKSİMUM	ORTALAMA	ST.SAPMA
DENETİMKALİTESİ	915	,00	1,00	,5705	,49528
BAĞIMSIZÜYE	915	,00	4,00	1,9497	,79501
İKİLİK	915	,00	1,00	,4087	,49187
KURUMSALSAHİPLİK	915	,00	,94	,5071	,29384
KARLILIK	915	-,37	,84	,0356	,10431
KALDIRAÇ	915	,01	,91	,4522	,23414
BÜYÜKLÜK	915	5,71	10,27	8,0703	,82226

Tablo 1’de çalışmada kullanılan değişkenlere ait tanımlayıcı istatistik bilgileri yer almaktadır. Tablo sonuçları incelendiğinde analiz kapsamında incelenen firmaların % 57’lik kısmının 4 büyük denetim şirketince denetlendiği görülmektedir. Firmalarda ortalama bağımsız üye sayısı yaklaşık 2 iken, firmala-

¹ Çalışmada Lojistik Regresyon analizinin kullanılmasının nedeni bağımlı değişkenin ikili (kukla) değişken olarak kullanılmasıdır (Çokluk, 2010).

rın % 40'ında genel müdürün aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olduğu ve firmaların sermaye paylarının % 50'sinin kurumlara ait olduğu görülmektedir. Analiz kapsamında incelenen firmalarda karlılık ve kaldıraç oranları ise sırasıyla % 3,5 ve % 45'tir.

Tablo 2'de geliştirilen hipotezleri (H1, H2 ve H3) test etmek için yapılan lojistik regresyon analizi sonuçları yer almaktadır. Tablo'dan görüldüğü üzere CoxandSnell R² ve Nagelkerke R² değerleri sırasıyla % 14 ve % 19 bulunmuştur. Tablo sonuçları incelendiğinde denetim kalitesi ile bağımsız üye sayısı arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile bir firma yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısı arttıkça, denetim kalitesi de artmaktadır. Elde edilen bu sonuç H1 hipotezimizi desteklemekte ve literatür ile (O'Sullivan, 2000; Carcello ve diğerleri, 2002; Salleh ve diğerleri, 2006; Abdullah ve diğerleri, 2008; Terzi ve diğerleri, 2014) tutarlıdır.

Kurumsal yönetim göstergesi olarak kullanılan ikilik ile denetim kalitesi arasında beklentilere uygun bir biçimde negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile bir firmada genel müdür aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması halinde denetim kalitesi azalmaktadır. Bu sonuç H2 hipotezimizin desteklediği anlamına gelmektedir.

Kurumsal sahiplik ve denetim kalitesi arasında da beklentilere uygun bir biçimde pozitif ve istatistik-

sel olarak anlamlı bir sonuç söz konusudur. Elde edilen bu sonuç, bir firma sermayesi içerisinde kurumların payı arttıkça denetim kalitesinin de artacağı şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuç H3 hipotezimizin desteklediği anlamına gelmektedir.

Denetim kalitesi ile kontrol değişkenleri arasındaki ilişkiye bakıldığında beklentiler çerçevesinde pozitif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu pozitif ilişki karlılık ve kaldıraç oranında istatistiksel olarak anlamlıdır.

5. SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Bu çalışmanın amacı denetim kalitesi ve kurumsal yönetim arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere BİST'e kayıtlı farklı sektörlerden 180 firmanın 2009-2013 yıllarına ait verilerinden yararlanılmıştır. Çalışmada denetim kalitesi göstergesi olarak literatür ile tutarlı bir biçimde dört büyük denetim firması esas alınmıştır. Kurumsal yönetim göstergesi olarak ise üç değişken kullanılmıştır. Bunlar; bağımsız üye, ikilik ve kurumsal sahipliktir. Çalışmada ayrıca üç kontrol değişkeni (karlılık, kaldıraç ve büyüklük) kullanılmıştır.

Ampirik analizlerde Lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda denetim kalitesi ile kurumsal yönetim göstergesi olarak kullanılan bağımsız üye ve kurumsal sahiplik arasında pozitif buna karşın ikilik ile negatif ve istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 2: Lojistik Regresyon Analizi Sonuçları

DEĞİŞKENLER	Beklenen İşaret	β	S.E.	Wald	Sig.	Exp (B)
SABİT		-1,444	,751	3,694	,055	,236
BAĞIMSIZÜYE	+	,155	,093	2,763	,096	1,168
İKİLİK	-	-,742	,151	24,329	,000	,476
KURUMSALSAHİPLİK	+	1,919	,259	54,926	,000	6,811
KARLILIK	+	3,790	,858	19,518	,000	44,235
KALDIRAÇ	+	1,189	,335	12,617	,000	3,283
BÜYÜKLÜK	+	,015	,091	,026	,871	1,015
CoxandSnell R ²		0,143				
Nagelkerke R ²		0,192				
Gözlem Sayısı		915				

Bu sonuçlar bir firmada yönetim kurulunda bağımsız üye sayısının fazla olması ve sermaye içinde kurum payının yüksek olması halinde denetim kalitesinin artacağı buna karşın genel müdürün aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması halinde ise denetim kalitesinin azalacağını göstermesi bakımından anlamlıdır.

Konuya ilişkin Türkiye’de sınırlı sayıda çalışma yapılmıştır. Güncel veriler kullanılarak ve örneklem hacmi geniş tutularak yapılan ve bu anlamda son derece önemli olan bu çalışma bazı sınırlılıkları da kapsamaktadır. Kurumsal yönetim göstergeleri olarak bu çalışmada üç değişken kullanılmıştır. Ancak literatürde daha farklı göstergelerinde (yönetim sahipliği, bağımsız üye, yönetim kurulu gibi) kullanıldığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra çalışmada sektörel bir ayırım yapılmamıştır. Konuyla ilgili gelecekte yapılacak çalışmalarda bu hususlar dikkate alınabilir.

Kaynakça

ABBOTT, L.J., PARKER, S., PETERS, G.F., and RAGHUNANDAN, K.; (2003), “The Association Between Audit Committee Characteristics and Audit Fees”, *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 22, 17-32.

ABDULLAH, W.Z.W., ISMAIL, S., and JAMALUDDIN, N. (2008), “The Impact of Board Composition, Ownership and CEO Duality on Audit Quality”, *Malaysian Accounting Review*, Vol. 2, No. 2, 17-28.

ADEYEMI, S.B., and FAGBEMI, T.O.; (2010), “Audit Quality, Corporate Governance and Firm Characteristics in Nigeria”, *International Journal of Business and Management*, Vol. 5, No. 5, 169-179.

AKYILDIZ, M.K.; (2014), “Yatırım Fonlarında Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanması”, *Sermaye Piyasası Kurulu Yeterlilik Etüdü*, Ankara.

BALSAM, S., KRISHNAN, J., and YANG, J.; (2003), “Auditor Industry Specialization and Earnings Quality”, *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, Vol. 22, No. 2, 71-97.

BANDERLIPE, M.R.S.; (2009), “The Impact of Selected Corporate Governance Variables in Mitigating Earnings Management in the Philippines”, *DLSU Business and Economics Review* 19.1, 17-27

BEASLEY, M.S., and PETRONI, K.R.; (2001), “Board Independence and Audit-Firm Type”, *Auditing*, 20, 97-114.

BEISLAND, L.A., MERSLAND, R., and STROM, R.O.; (2013), “Audit Quality and Corporate Governance: Evidence from the Micro Finance Industry”, *CBE Working Paper*, No: 13/035

<https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/149218/1/wp13035.pdf>

BOONE, J.P., KHURANA, I.K., and RAMAN, K.K.; (2010), “Do the Big 4 and the Second-Tier Firms Provide Audits of Similar Quality?”, *Journal of Accounting and Public Policy*, 29, 330-352.

BROYE, G., and WEILL, L.; (2008), “Does leverage influence auditor choice? A cross-country analysis”, *Applied Financial Economics*, 18, 715-731.

CARCELLO, J.V., HERMANSON, D.R., Neal, T.L. and RILEY, R.A.; (2002), “Board Characteristics and Audit Fees”, *Contemporary Accounting Research*, 19 (3), 365-384.

CENGİZ, S.; (2013), “İşletmelerde Kurumsal Yönetim Kapsamında İç Denetimin Yeri ve Önemi: Borsa İstanbul’da Bir Araştırma”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*, Cilt XV, Sayı II, 403-448.

CHAN, K.H., LIN, K.Z., and ZHANG, F.; (2007), “On the Association between Changes in Corporate Ownership and Changes in Auditor Quality in a Transitional Economy”, *Journal of International Accounting Research*, Vol. 6, No. 1, 19-36.

ÇOKLUK, Ö.; (2010), “Lojistik Regresyon Analizi: Kavram ve Uygulama”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10 (3) , 1357-1407

<https://www.edam.com.tr/kuyeb/pdf/tr/3e2b1f84ce847e4fef09b68db9b1a420kFULL.pdf>

DE ANGELO, L.E.; (1981), “Auditors Size and Audit Quality”, *Journal of Accounting and Economics*, 3, 183-199.

DONALDSON, L., ve DAVIS, J. H.; (1991), “Stewardship Theory or Agency Theory: CEO Governance and Shareholder Returns”, *Australian Journal of Management*, 16 (1), 49-64.

DURUKAN, M.B. ve İKİZ, A. K.; (2007), “Denetim Kalitesi, Kalite ve Hizmet Kalitesine İlişkin Modeller: Kavramsal Çerçeve”, *Mali Çözüm* (82), 29-56.

ENOFE, A.O., MGBAME, C., and ADERIM, A.; (2013), “Determinants of Audit Quality in the Nigerian Business Environment”, *Research Journal of Finance and Accounting*, Vol. 4, No. 4, 36-43.

FAMA, E.K., and JENSEN, M.C.; (1983), “Separation of Ownership and Control”, *Journal of Law and Economics*, 26 (6), 301-325.

FATHI, J.; (2013), “Corporate Governance System and Quality of Financial Information”, *Mediterranean Journal of Social Sciences*, Vol. 4, No. 2, 129-142.

FRANCIS, J.R.; (2004), “What Do We Know About Audit Quality?”, *The British Accounting Review*, 36, 345-368.

GANNA, M., and LAJMI, A.; (2011), “Directors’ Board Characteristics and Audit Quality: Evidence from Belgium”, *Journal of Modern Accounting and Auditing*, Vol. 7, No. 7, 668-679.

GAJEVSKY, A.; (2014), “Audit Quality and Corporate Governance: Evidence from the Bucharest Stock Exchange”, *Journal of Economic and Social Development*, Vol 1, No 2, 1-11.

GONZALEZ, J. S., and E. GARCIA-MECA.; (2014), “Does Corporate Governance Influence Earnings Management in Latin American Markets?”, *Journal of Business Ethics*, Vol. 121, Issue 3, 419-440.

- GÜREDİN, E. (1997), *Denetim*. Beta Yayınları, 10. Baskı, İstanbul
- HASSAN, M., HASSAN, S., IQBAL, A., and KHAN, M.F.A.; (2014), "Impact of Corporate Governance on Audit Fee: Empirical Evidence from Pakistan", *World Applied Sciences Journal* 30, (5), 645-651.
- HAY, D.C., KNECHEL, W.R., and WONG, N.; (2006), "Audit Fees: A Meta-Analysis of the Effect of Supply and Demand Attributes", *Contemporary Accounting Research*, 23, 141-191.
- HOPE, O.K., KANG, T., THOMAS, W., and YOO, Y.K.; (2008), "Culture and auditor choice: A test of these crecy hypothesis", *Journal of Accounting and Public Policy*, 27, 357-373.
- KANE, G.D., and VELURY, U.; (2004), "The Role of Institutional Ownership in the Market for Auditing Service: An Empirical Investigation", *Journal of Business Research*, 976-983.
- KARAİBRAHİMOĞLU, Y.Z.; (2013), "Is Corporate Governance A Determinant of Auditor Choice? Evidence From Turkey", *Ege Akademik Bakış*, Cilt. 13, Sayı. 2, 273-284.
- KIKHIA, H.Y.; (2014), "Board Characteristics, Audit Committee Characteristics and Audit Fee: Evidence from Jordan", *International Business Research*, Vol. 7, No. 12, 98-110.
- KNECHEL, W. R., G. V. KRISHNAN, M. PEVZNER, L. B. SHEFCHIK, and U. K. VELURY; (2013), "Audit Quality: Insights from the Academic Literature", *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 32, 385-421.
- MITRA, S., HOSSAIN, M., and DEIS, D.R.; (2007), "The Empirical Relationship between Ownership Characteristics and Audit Fees", *Review Quantative Finance Accounting*, 28, 257-285.
- O'SULLIVAN, N.; (2000), "The Impact of Board Composition and Ownership on Audit Quality: Evidence from Large UK Companies", *British Accounting Review* 32, 397-414.
- OKTAY, S.; (2013), "Bağımsız Denetim Etkinliğinin Arttırılmasında, Denetim Hizmetinde Kalite ve Kalite Kontrol: ABD Düzenlemeleri", *Maliye Finans Yazıları*, Sayı. 100, 42-94.
- OKOLIE, A.O., and IZEDONMI, F.I.O.; (2014), "The Impact of Audit Quality on the Share Prices of Quoted Companies in Nigeria, Research", *Journal of Finance and Accounting*, Vol.5, No.8, pp. 150-166.
- PAMUKCU, F.; (2011), "Finansal Raporlama ile Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflıkta Kurumsal Yönetimin Önemi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 133-148.
- RECHNER, P.L. and DALTON, D.R.; (1989), "The Impact of CEO as Board Chairperson on Corporate Performance", *Academy of Management*, 32, 141-143.
- SALLEH, Z., STEWART, J., and MANSON, S.; (2006), "The Impact of Board Composition and Ethnicity on Audit Quality: Evidence from Malaysian Companies", *Malaysian Accounting Review*, 5 (2), 61-83.
- SOLIMAN, M.M., and ELSALAM, M.A.; (2012), "Corporate Governance Practices and Audit Quality: An Empirical Study of the Listed Companies in Egypt", *World Academy of Science, Engineering and Technology*, 71, 1292-1297.
- TERZİ, S., ŞEN, İ. K., and SOLAK, B.; (2014), "Kurumsal Yönetim Uygulamalarının Denetim Kalitesine Etkisi: Borsa İstanbul'da Ampirik Bir Araştırma", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, Cilt. 10, Sayı. 23, 191-206.
- YANG, W.S., CHUN, L.S., and RAMADILI, S.M.; (2009), "The Effect of Board Structure and Institutional Ownership Structure on Earnings Management", *International Journal of Economics and Management*, 3(2), pp. 332-353.
- YATIM, P., KENT, P., and CLARKSON, P.; (2006), "Governance Structure, Ethnicity, and Audit Fees of Malaysian Listed Firms", *Managerial Auditing Journal* 21, No. 7, 757-782.
- ZUREIGAT, Q.M.; (2011), "The Effect of Ownership Structure on Audit Quality: Evidence from Jordan", *International Journal of Business and Social Science*, Vol. 2, No. 10, 38-46.
- <http://www.spk.gov.tr/apps/teblig/displayteblig.aspx?id=435&ext=.pdf> (Erişim Tarihi: 09.08.2016)